

DAVČNE OBVEZNOSTI PO ZDOH-1 - ZAPOSLOITEV PRI TUJEM DELODAJALCU

Pojasnilo DURS, št. 4210-85/2006, 16. 2. 2006

Zavezanec prosi za pojasnilo v zvezi z davčnimi obveznostmi po Zakonu o dohodnini za odmernem letu 2005. Navaja, da je imel v letu 2005 v Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, začasno pa v Veliki Britaniji. Tam je zaposlen od leta 1999 pri tujem delodajalcu. V letu 2005 je v Veliki Britaniji prejemal dohodke iz zaposlitve in obresti, izplačane od bank. V Sloveniji v tem letu ni prejel nobenega dohodka, ki bi imel vir v Sloveniji. Ves dohodek, zaslužen v tujini, je bil tam tudi v celoti obdavčen. V Sloveniji je bil v letu 2005 manj kakor en mesec, in to na počitnicah. Januarja 2006 se je odločil, da bo stalno prebival v Veliki Britaniji, zato je v Sloveniji odjavil stalno prebivališče in ga prijavil v Veliki Britaniji. Glede na navedeno pojasnjujemo:

V skladu z določbami Zakona o dohodnini – ZDoh-1 (Uradni list RS, št. 70/05 – UPB2 in 115/05) je davčna obveznost posameznika odvisna od njegovega statusa (rezident, nerezident). Tako je rezident Slovenije zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven Slovenije (to je od svetovnega dohodka). Nerezident je zavezan za plačilo dohodnine od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji.

Posameznik velja za davčne namene za rezidenta Slovenije, če v kateremkoli času v davčnem letu izpolnjuje katerega od pogojev, določenih v 6. členu ZDoh-1 (npr. ima uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji, običajno prebivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji, navzočnost v Sloveniji skupaj več kakor 183 dni v davčnem letu).

Oseba, ki velja za davčnega rezidenta Slovenije samo zato, ker ima v Sloveniji uradno prijavljeno stalno prebivališče in nima drugih rezidenčnih vezi s Slovenijo, velja lahko, če je davčni rezident države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja, po določbah te pogodbe samo za davčnega rezidenta te države. Oseba, ki meni, da je po določbah te pogodbe samo davčni rezident druge države pogodbenice, sproži postopek ugotavljanja davčnega rezidentstva po določbah te pogodbe pri pristojnem organu druge države pogodbenice, ki začne postopek dogovarjanja o pravilni uporabi »prelomnih pravil za dvojne rezidente« iz pogodbe s slovenskim pristojnim organom.

Če takšna oseba pri pristojnem davčnem uradu vloži vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa v Sloveniji, mora priložiti izpolnjen vprašalnik »Ugotovitev rezidentskega statusa (odhod iz Republike Slovenije)« ali vprašalnik »Ugotovitev rezidentskega statusa (prihod v Republiko Slovenijo)«. Zavezanci vprašalnik, ki davčnemu organu omogoča lažjo presojo dejstev in okoliščin z vplivom na status zavezanca, pridobijo pri davčnem organu. Davčni organ odloči o statusu zavezanca, ki je vložil vlogo, in ga o tem obvesti.

Kakor izhaja iz navedenega, posameznik lahko hkrati velja za rezidenta več držav, po določbah notranjih zakonodaj teh držav. Ob tako imenovanem dvojnem rezidentstvu se to presoja po kriterijih iz mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčenja; navadno so ti kriteriji določeni v členu, ki opredeljuje status rezidenta države pogodbenice.

Po prvem odstavku 4. člena Sporazuma med SFR Jugoslavijo in Veliko Britanijo in Severno Irsko o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka (Uradni list SFRJ – MP, št. 7/82; v nadaljevanju: Sporazum), ki ga na podlagi Akta o nasledstvu sporazumov uporablja tudi Slovenija, velja za rezidenta države pogodbenice katerakoli oseba, ki mora plačevati davke po zakonodaji zadevne države zaradi svojega prebivališča, sedeža uprave ali kateregakoli drugega kriterija podobne narave. Kadar je posameznik v skladu z določbami prvega odstavka tega člena rezident obeh držav pogodbenic, se njegov status opredeli, kakor sledi iz kriterijev, določenih v drugem odstavku. Na podlagi prvega kriterija velja takšen posameznik za rezidenta države pogodbenice, kjer ima prebivališče;

če ima prebivališče v obeh državah pogodbenicah, velja za rezidenta države pogodbenice, s katero ima tesnejše osebne in ekonomske odnose (središče življenjskih interesov).

Upoštevajoč navedeno določbo Sporazuma, je treba glede na to, da je imel v letu 2005 prijavljeno prebivališče v obeh državah pogodbenicah, ugotoviti, v kateri od držav je dejansko prebival (imel tako imenovani stalni dom), oziroma določiti državo rezidentstva na podlagi nadaljnjega kriterija središča življenjskih interesov. Na podlagi navedb lahko sklepamo, da je v letu 2005 zavezanec dejansko prebival v Veliki Britaniji, v tej državi pa je bilo tudi središče njegovih osebnih in ekonomskih interesov. Predpostavljamo, da je v tem primeru država rezidentstva Velika Britanija, Slovenija pa samo država vira.

Kakor že obrazloženo, se navedene okoliščine dejansko ugotavljajo in dokazujejo v posebnem ugotovitvenem postopku, ki se vodi v državi, v kateri je vložena vloga za ugotovitev rezidentskega statusa. S tako opredeljenim statusom posameznika so pogojene tudi njegove pravice in obveznosti – tudi dolžnost vložitve letne napovedi za odmero dohodnine, ki velja le za rezidente Slovenije.

Predlagamo, da zavezanec zaradi formalne ureditve rezidentskega statusa vloži pri pristojnem davčnem uradu vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa in priloži enega od navedenih vprašalnikov.